

mari, capitalul caută a profita de ocaziune. Pe aceasta caracteristică a capitalului se bazează speculațiunea asupra valorilor, din care cauză capitalurile sunt atrase numai de acele efecte, cari fiind cotate la bursă, pot deveni obiect de speculațiune.

Ca să relevăm toate avantajile cotării la bursă, trebuie să facem amintire și de interesul acelor acționari, ale căror acțiuni nu sunt cotate, precum și de interesul acelor, cari ar dori să-și procure astfel de valori. Zace în interesul fie-cărui acționar, ca capitalul plasat în acțiunile sale, să-l poată mobiliza cu înlesnire și la tot cazul fără a pierde. Diferite împrejurări pot provoca necesitatea, ca acțiunile ce reprezintă capitaluri, să se transformeze iarăși în capitaluri veritabile. Transformarea aceasta se efectuează, la efectele cotate la bursă, fără multă greutate; cu atât mai multe greutăți întâmpină vânzarea fără a pierde a valorilor necotate. Unde să caute proprietarul de acțiuni cumpărători și dacă află, acțiunile vor forma de sine înțeles obiect de târguială și dacă vânzarea acțiunilor din cestiune este neamânabilă, vânzătorul adese-ori va trebui să se mulțamească cu prețul ce i-se oferă.

Asemenea este precară și situațiunea cumpărătorilor, nefiind temeinic orientați asupra valorii reale a acțiunilor oferite, și așa se poate întâmpla, ba se și întâmplă adeseori, ca în deosebi cumpărătorii neexperți să plătească prețuri exagerate. În privința prețului acțiunilor necotate la bursă oferă oarecare orientare bilanțul anului ultim. Dar bilanțul acesta arată situațiunea întreprinderii înainte cu un an și nu situațiunea actuală; la încheierea bilanțului situațiunea societății a putut fi bună, ba chiar strălucită, pe când dacă ni-ar fi dat a pătrunde în secretele bine ascunse ale întreprinderii, ne-am putea convinge, că ea înaintează cu pași siguri spre desastru. La acțiunile cotate la bursă poate masca bilanțul brilliant al anului de gestiune premergător numai scurt timp stagnațiunea întreprinderii, căci speculațiunea observă toate, foarte iute, pătrunde în secretele cele mai ascunse ale întreprinderii și la statorirea valorii interne a efectelor nu ține cont de trecut, ci de prezent.

Cumpănind toate cele premergătoare, putem constata mai presus de ori-ce îndoială, că necotarea la bursă a acțiunilor la portor, are din punct de vedere economic urmări grave. Prin urmare este nu numai de dorit, ci deadreptul o necesitate imperativă, ca toate întreprinderile, întemeiate pe acțiuni la portor, să-și coteze acțiunile la bursă. Ba se nasce chiar întrebarea, dacă n'ar fi consult a limita emisiunea acțiunilor pe nume, decretând prin lege, că societățile pe acțiuni, al căror capital social întrece o sumă anumită, să poată emite numai acțiuni la portor, sau apoi să se enunțe, că dreptul de a-și urca capitalul social îl au numai acele societăți pe acțiuni, ale căror acțiuni au caracteristica efectelor publice. Căci conducerea capitalurilor spre întreprinderi și în general regularea rațională a curentului de capitaluri, sunt probleme de cea mai mare importanță, pentru rezolvarea

cărora trebuie căutat, ca un număr cât se poate de mare de acțiuni să devină efecte publice, resp. ca capitalul să devină circulabil în cercuri cât se poate de largi. S'ar putea obiecționa aci, că sunt numeroase mici societăți pe acțiuni, ale căror acțiuni nefiind cotate la bursă, cursul lor nici nu se află indicat în buletin. N'are a face, căci capitalul are cunoștință și în cazul acesta despre existența întreprinderii respective, și dacă mai curând ori mai târziu s'ar ivi necesitatea urcării capitalului social, acțiunile cele noue nu vor fi întâmpinate în târgul de efecte cu neîncrederea, ce se manifestă față de unele efecte exotice.

La revisiunea dreptului acționar cotarea obligatorie a acțiunilor la portor va trebui negreșit decretată, fie cu restricțiunea amintită, fie fără aceea; o astfel de dispozițiune va forma una din cele mai eficiente mijloace externe de control, ba se poate dice, că criteriul dării de seamă publice este cotarea la bursă. Cine are cunoștință — neescepționând nici pe acționarii interesați — despre viața internă a întreprinderilor pe acțiuni și despre adevărata lor prosperitate? Bilanțurile multora din ele servesc adeseori numai pentru mascarea tristului adevăr și atențiunea generală se îndreaptă către aceste întreprinderi numai când a sosit criza. Ochii de argus ai speculațiunii însă nu pot fi amăgiți prin arătarea de câștiguri fictive; ochii aceștia pătrund și secretele cele mai bine ascunse și sunt destule cazuri, cari dovedesc, că cursul multor efecte cotate la bursă a căzut rapid, deja într'un timp când bilanțul întreprinderilor din cestiune a arătat încă un rezultat destul de mulțamitor. Cu alte cuvinte societățile pe acțiuni ale căror acțiuni nu sunt cotate la bursă, nu le controlează nimeni, pe când cele ce figurează în buletinul de curs sunt sub controlul tuturor.

(După „M. P.” de Cp.)

LEGISLAȚIUNE.

Reforma institutelor de bani. Cestiunea reformei institutelor de bani continuă a se menține la ordinea zilei. În ședința dela 4 Aprilie a. c. a dietei, la desbaterea bugetului ministrului pe comerțiu pro 1902, deputatul Iosif Papp a rostit în cestiunea aceasta un discurs mai lung, prezentând chiar și propuneri concrete cu privire la asigurarea depositelor.

Măncând din numeroasele defraudări și falimente întâmpinate de câți-va ani încoace la noi în țeară și cari toate au fost a se atribui conlucrării pécătoase a mai multor indiviși, — oratorul ajunge la conlucsiunea, că răul nu zace în organizațiunea institutiunilor financiare, ci — în oameni. Este deci contra proiectelor de reformă, prin cari s'ar stirbi cătuși de puțin vechia autonomie a institutelor de bani; din contră pretinde crearea unei pragmatice de serviciu și a unei legi de pensiuni pe seama funcționarilor de bancă. Căci în zădar se vor înăspri dispozițiunile legii relative la responsabilitatea direcțiunii și a comitetului de supraveghiere; câtă vreme funcționarii nu-și vęd asigurat prezentul prin o pragmatică de serviciu și viitorul prin o lege de pensiuni, relele nu se vor curma. Cel mai bun control este acela, pe care-l exerciază

funcționarii reciproc, unii față de alții, și anume nu atât controlul celor superiori față de cei inferiori, cât mai cu seamă controlul celor inferiori față de cei superiori.

În modul acesta s'ar promova indirect și interesele deponenților, căci funcționarii, conșcii de o existență sigură și independentă, nu ar fi puși, ca până aci, la discrețiunea superiorilor, ci în cazuri date ar pute procedea cu energie contra eventualelor incoercități ce ar observa la administrațiunea băncii în al cărui serviciu se află.

REVISTA FINANCIARĂ.

Situațiunea.

Sibiu, 17 Aprilie 1902.

În *New-York* iarăș se resimt urmările sistemului neregulat de bilete. În urma politicei de reducerea datoriei de stat prin rescumpărarea de bond-uri băncile naționale se vîd silita a-și vinde bond-urile depuse la tesaur pentru acoperirea biletelor lor, și a reduce în măsură corespunzătoare circulațiunea biletelor. Pentru a împedea această reducere, conducătorul tesaurului a sistat rescumpărarea bond-urilor, și a dispus ca pe viitor să se depună bani ai statului numai la acele bănci de emisiune, cari se angajează a susține situațiunea actuală a biletelor în circulațiune. Ca o urmare mai departe a situațiunei menționate este a se privi reducerea rezervei extraordinare până la 27 milioane dolari, care abia crescuse la $4\frac{1}{2}$ milioane. Fiind cursul deviselor asupra Europei urcat, e natural să domnească în *New-York* un procent ridicat ($4-5\frac{1}{2}$), făcându-se în zilele ultime expedițiuni mari de aur, mai cu seamă în Franța. Ca un simptom caracteristic amintim că cursul asupra *Londrei* arată o tendință mai mult spre reducere decât spre urcare, deși acolo se menține un etalon mult mai urcat, decât pe continent. Piața *Londrei* e pendentă cu totul de banca *Angliei*. Imprumul proiectat de 32 milioane încă contribuie la susținerea discountului la nivelul actual. O impresiune neplăcută a produs în *London* cererea neconținută după aur a *Parisului*, căci încă tot nu se știe, ce scop se urmărește cu aceasta. Discountul privat e ceva mai ferm și notează $2\frac{3}{8}$ procente.

În *Germania* domnesce aceiaș abundență de numărare ca și mai înainte, ceea ce se oglindează în discountul privat de $1\frac{5}{8}$. *Reichsbank-ul*, ca să nu piardă contactul cu piața, intenționează a cultiva din nou escomptul în piață, și anume în provincie, sistat din 1896. Dela acest pas al băncii se așteaptă de-o-camdată numai o și mai mare presiune asupra etalonului, crescînd concurența ofertei față cu o cerere neînsemnată.

În *monarchia noastră* procentul a suferit o nouă scădere, notând discountul privat în *Viena* $2\frac{1}{8}\%$, un etalon ne mai pomenit la noi. Abundența numărării se simte în cursul deviselor, dintre cari *Paris* și *London* au reputat o urcare însemnată. Dacă va fi de durată raportul între discountul din *London* și *Paris* de o parte și piețele noastre de altă parte, poate urma o urcare și mai mare a acestor devise; dar o schimbare mai însemnată la mărci germ. nu e probabilă.

*

Datoria flotantă de stat a fost cu finea lui *Martie* a. c. de fl. 8.823,095—, anume în note de stat à fl. 5— fl. 8.049,745— și în note de stat à fl. 50— fl. 773,350—. În luna *Martie* s'au rescumpărat și ni-

micit fl. 1.715,725— în note à fl. 50— și fl. 15,000— în note à fl. 5—.

*

(#) *Contemplațiuni financiare.* Bursa a ajuns în o situațiune care, pentru cel ce urmărește manifestațiunile acestui focal al mișcărilor financiare, ofere suficiente motive de contemplațiune asupra pieții efectelor.

Este caracteristic pentru referințele tîrgului hârțiilor de valoare, că — după cum observă. „*Finanzielle & Assec. Revue*“, — o mulțime de firme stabilite la bursă contemplează asupra chestiunii, dacă nu ar fi mai bine să se retragă definitiv dela afaceri. Prilegiu pentru speculațiuni cu succes foarte arareori se mai oferă. Mișcărilor în această direcție abia că s'au pornit și în cea mai mare parte ele dispar iarăși repede și fără de urmă. Totul se petrece într'un cerc strimt și transparent. Publicul însă, care constituie fondul necesar pentru o bursă, stă la o parte. El se gîndesce la multe decepții, pe cari le-a suferit în cursul anilor, și resistă tentațiunilor fie ele cât de ademenitoare.

Pe lângă acestea nestabilitatea jurisdicțiunii a răpît comisionarului, care este chemat a face pe mijlocitorul între bursă și public, drepturile sale, detragându-i în acelaș timp scutul necesar.

Intr'un memoriu pe care camera de bursă l'a adresat mai recent guvernului, se enarează cazul cum unul și același speculant particular s'a angajat la doue firme de bursă diferite, cu unul și acelaș efect, și în acelaș număr de piese, însă în sens invers, adică la una à la hausse și la cealaltă à la baisse. În cazul prim încasase profitul, în al doilea însă se substrase pierderii astfel că în cazul întâiu pretextase ca motiv al angajamentului „jocul“, în al doilea însă „pariul sau rămășagul“.

Dacă, pe lângă toate aceste dificultăți ale transacțiunilor de bursă, se va considera că procentul urcat al băncilor la report nu facilitează de loc afacerile, pre urmă că ramii lucrativi de altă dată, ca arbitragiul și folosirea conjuncturei în fluctuațiunile valutare, au fost eliminate total, și luând în fine în calcul mărimea dărilor și a speselor mari împreunate cu afacerile de bursă, — atunci nu este de mirat dacă 6 firme vechi și mari, cari țin cont de situația schimbată, vor să lichideze.

Firmele cari se mențin, cred că concurența redusă le va aduce avantajii. Ele sunt decise a priori a sacrifica de present ca să rămână pe piață, așteptând un viitor mai bun.

Nu se poate nega, că dezvoltarea referințelor economice stă în evident contrast cu situația desolată a bursei. În anul 1895 bursa era în hausse, pe când în mulți rami ai industriei domina crisa. Firme mari ale branșei textile falimentaseră, prețurile articolelor importante produse în masă se mișcau la un nivel scăzut, care nu se mai observase din vechi timpuri. Agricultură era debilitată prin recolte slabe, comerț și circulațiune porneau spre regres. Acum într'un timp, când se remarcă incontestabil o consolidare economică, din contră se manifesta o apariție de decadență a bursei.

Un remediu din afară nu se poate aștepta. Bursa de *Viena* stă în conjunctura *Berlinului* și, cât timp crisa acolo produce valuri tot mai mari, nu poate fi vorba de o remediare stabilă. Dependența de *Berlin* este prea mare și conjuncturile cu acea piață prea multilaterale. Alt obstacol formează fără îndoială și lipsa stabilității stărilor politice în *Austria*.

Cel mai bun remediu ar fi o ridicare puternică a bursei din sine însăși. Schimbarea în mai bine va trebui să emaneze deocamdată dela referințele de bani, cea-ce în parte s'a și început a se manifesta. Discutul privat s'a redus foarte mult. Reducerea etalonului oficial va avea de urmare o scurgere de capital asupra pieții valorilor de plasamente. Mai încolo se poate constata, că hârțile cu dobândă fixă ale monarhiei noastre au suferit mai puțin ca altele sub curentul etalonului din anii ultimi. Comparând efectele noastre cu consolele engleze sau cu împrumutul german, devalvarea la aceste două din urmă e considerabil mai mare decât reducțiunile în cursul efectelor austro-ungare. Această împrejurare explică și faptul, că străinătatea este cumpărător permanent pentru efectele noastre și anume în măsură mult mai mare decât publicul indigen. Un efect al acestei mișcări de valori este și impregiurarea, că incurg cantități mai mari în devise și valute, și presionează cursurile acceptelor străine.

Că piața efectelor de plasament a rămas neatinsă de sguuirile efectelor de speculațiune, este o cucerire pentru bursa de Viena, care nu se poate în destul aprecia. De aici cât și dela târgul acțiunilor de transport va trebui să porceadă restaurarea transacțiunilor de efecte. Pentru comisionari de sine înțeleș nu va fi mult câștig dacă circulațiunea se va limita numai la valori cu dobândă fixă. Dar numai pe această basă se va pute restabili încrederea mult sdruncinată pentru acție. Efectele de speculațiune din anii trecuți neîndoiș nu vor mai reveni în curând asupra bursei de Viena. Dar tot atât este fără îndoială că necesitatea de plasare în Austria crește cu stabilitate și singura piață a monarhiei nu va pute fi ignorată lung timp.

COMERCIU.

Politica comercială a României. De mare interes pentru cercurile monarhiei noastre, cari se ocupă cu exportul, este raportul camerei comerciale din Iași prezentat ministrului de comerț român, pe care îl dăm în estras aci: Măsura vămurilor protecționiste pentru produse industriale să se facă dependentă de condițiunea dacă branșele respective folosesc materii brute importate din străinătate. Camera cere mare protecțiune pentru astfel de rami industriali, cari fabrică materii brute indigene, iar scut moderat pentru acei rami ai fabricațiunii, cari trebuie să-și procure materiile lor brute din străinătate din cauză că acele materii nu se pot produce în țeară. Camera se pronunță pentru convenții comerciale cu termene lungi. Totodată cere însă ca timpul de validitate al convențiilor să fie fixat cel mult pe deșce ani. În fine pretinde ca să se pună mai mare pond pe garanțiile cari să asigure executarea mai loială ca până aci a condițiunilor convențiunei.

Intre altele camera comercială din Iași este de părere ca politica tarifelor căilor ferate să se acomodeze mai mult cerințelor exportului, să se creeze o lege contra cartelelor industriale, precum și o bancă mare industrială cu scop de a exploata mai bine bogățiile naturale din țeară. Banca aceasta se facă posibilă exploatarea amintită prin capital exclusiv românesc.

În fine camera crede că este treaba statului ca acesta prin inginerii săi să stabilească toate studiile necesare asupra valorii, calităților și asupra modului exploatării avuțiilor terenului României. #

SOCIETĂȚI FINANCIARE ȘI COMERCIALE.

„Bistrițiana“ institut de credit și economii, soc. pe acțiuni în Bistrița și-a ținut adunarea generală la 20 Martie 1902 sub presiul d-lui Dr. Alexandru Pop, fiind notar d-l George Curtean, iar verificători ai procesului verbal d-nii Dr. Gavrilă Tripon, Dr. George Linul și Ilie Scurtul. Prezenți au fost 15 acționari, reprezentând 276 acțiuni cu 242 voturi.

Profitul net de K 16.011·32 s'a distribuit astfel: Dividendă și supradividendă K 8000—, Fondului de rezervă K 3500—. Scopuri filantropice-culturale K 900—. Fondului de pensuni K 3051·32. Ajutor funcționarilor K 500—. Ajutor economului K 60—. Suma destinată spre scopuri filantropice-culturale s'a distribuit cum urmează: Fondului de binefacere K 500—. Bisericei gr.-or. din Bistrița K 50—. Școlariului din Năsăud Michailă Someșan K 40—. Școlai civile de băieți din Bistrița K 10—. Reuniunei pompierilor din Bistrița K 40—. Iuristului din Bistrița Victor Hosszu K 40—. Școlariului din Bistrița George Borda K 30—. Domnișoarei Cornelia Popițianu K 40—. La dispoziția directorului executiv K 150—. Dividenda s'a fixat cu 10% = K 20— de cupon, plătilbil îndată după adunarea generală. În locul lui Alexandru Szilasi, membru și presidentul direcțiunii, mort în 19 Maiu 1901, s'a ales de president membrul în direcțiune Dr. Alexandru Pop, iar de membru în direcțiune acționarul Dr. Leon Scridon.

*

„Chișodana“ institut de credit și economii, soc. pe acțiuni în Chișoda. Adunarea generală a acestui institut s'a ținut la 23 Februarie a. e. sub presiul d-lui Paul Ivi, fiind notar d-l Iulian Stoicici, iar verificători ai procesului verbal d-nii Ilie Rotariu și Nicolae Pascu. Prezenți au fost 64 acționari, reprezentând 172 acțiuni cu 167 voturi.

Profitul net de K 2913·43 s'a dat întreg Fondului de rezervă. În direcțiune s'au ales d-nii Paul Ivi, Iulian Stoicici, Ilie Bejlia, Ilie Rotariu și Nicolae Pascu, iar în comitetul de supraveghiare d-nii George Moisé, Ilie Cica, Iosif Ellii și Iohann Bohm.

*

„Fortuna“ institut de credit și economii, soc. pe acțiuni în Rodna veche. Bilanțul acestui institut pe al XVIII an de gestiune, încheiat cu 31 Decembre 1901, arată în comparațiune cu bilanțul anului 1900 următoarele schimbări mai esențiale: la *Împrumuturi hipotecare* o mică creștere de K 1257— (starea K 102,208—); la *Împrumuturi pe obligațiuni cu caventi* din contră o decrescere de K 8064— (starea K 104,715—). *Escomptul a crescut* dela K 90,955— la K 99,422—, asemenea s'au sporit *Interesele restante* cu K 2415— la K 10,356—. *Efectele* se cifrează cu K 3103— (în 1900 K 3000—). Totalul activelor se urcă la K 370,063— și arată față de 1900 o creștere de K 8193—.

Se privesce pasivele vedem că s'au sporit: *Reservele* dela K 12,823— la K 15,921—, *Creditori* cu K 4898— la K 48,898 și *Depozitele spre fructificare* cu K 14,504— la K 193,735—; din contră s'a redus *Reescomptul* dela K 74,466— la K 61,997—. Profitul net se presintă cu K 6673·63 și este mai mic decât în 1900 cu K 1546·95. Venitul brut s'a cifrat cu K 28,049— față de K 27,337— în 1900. Revirementul s'a urcat la K 600,139·45.

Adunarea generală a acestui institut s'a ținut la 31 Martie 1902 sub presiul d-lui Pamfiliiu Grapini, fiind notar d-l Nicolau Mureșian, iar verificători ai proce-

sului verbal prelungă președinte: d-nii *Dr. Andr. Monda* și *Silv. Murășian*. Prezenți au fost 50 acționari, reprezentând 690 acțiuni cu 314 voturi.

Impărțirea profitului net de K 6673·63 s'a hotărât astfel: 9% dividendă K 3600.—. 8% statutare fondului de rezervă K 533.—. Dotațiune specială fondului de rezervă K 2000.—. Scopuri filantropice K 265·48. La dispozițiunea adunării generale K 275·15.

Suma destinată spre scopuri filantropice s'a lăsat la dispozițiunea direcțiunii.

Dividenda s'a fixat cu 9% = K 450 de cupon, plătitibil cu începere dela 1 Mai 1902.

În direcțiune s'au ales d-nii: *Pamfilu Grapini*, president; *Ioan Issip*, director executiv; *Mihail Zagyva*, *Avram Lazar*, *Simeon Reiter* și *Nicolau Murășan* secretar.

În comitetul de supraveghiere s'au reales d-nii: *Leontin Pop*, *Silvestru Murășan* și *Cosma Cotul*.

Cassar s'a ales d-l *Inocențiu Cl. Porcius*, iar postul de contabil a rămas vacant.

*

„*Gavosdiana*“ *însoțire economică, de păstrare și anticipațiune în Gavosdia*. Adunarea generală a acestui institut s'a ținut la 16 Martie 1902 sub presiul d-lui *Arthur de Bukovinsky*, fiind notar d-l *Nicolae Groza*, junior, iar verificători ai procesului verbal d-nii *Nicolae Groza* sen. și *Nicolae Ianculescu*. Prezenți au fost 72 acționari, reprezentând 80 acțiuni cu 84 voturi.

Profitul net de K 444·09 s'a dat întreg fondului de rezervă. În direcțiune s'au ales membri ordinari d-nii *Moise Blidariu*, *Ioan Secoșan* și *Leonhardt Bee* și suplenți d-nii *Ioan Avram*, *Pavel Avram* și *Toma Șoșdianu*, iar în comitetul de supraveghiere membrii ordinari d-nii *Victor Florescu* și *Dr. Iosif Schütze* și suplenți d-nii *Ilie Matheovicu* și *Iosif Palkovits*.

S'a decis totodată ca conform §§-lor 1 și 17 din statute să se cumpere 20—25 vițele de soiu nobil spre împărțire între membrii însoțirii.

*

„*Hondoleana*“ *însoțire de anticipațiune și credit în Hondol* și-a ținut adunarea generală la 31 Martie 1902 sub presiul d-lui *Vasile Pipoș*, fiind notar d-l *Alexandru Iovan*, iar verificători ai procesului verbal d-nii *Ioan Pleter*, *George Tomșa* și *Petru Fărcaș*. Prezenți au fost 28 acționari, reprezentând 145 acțiuni cu 145 voturi.

Impărțirea profitului net de K 2581·32 s'a făcut astfel: Dividendă și supradividendă K 1758·69. Fondului de rezervă K 458·13. Scopuri filantropice-culturale K 97·43. Repurtat în contul anului 1902 K 267·07. Suma destinată spre scopuri filantropice-culturale s'a distribuit astfel: Bisericei gr.-or. din Deva K 20.—. Bisericei gr.-or. din Hondol K 14·43. Bisericei gr.-or. din Noșag K 10.—. Bisericei gr.-or. din Certeș-sup. K 10.—. Pentru susținerea „*Revistei Economice*“ resp. la fondul delegațiunii băncilor K 13.—. Bisericei gr.-or. din Sécărămb K 10.—. Bisericei gr.-or. din Măgura K 20.—. Dividenda fixată cu 9% = K 2·70 de cupon se plătesce cu începere dela 1 April 1902. În direcțiune s'au ales d-nii *Petru A. Mihut*, director și preș. al direcțiunii, *Alimpuu Oprea*, v.-director și v.-preș. al dir., *Simeon Deac*, *Moise Furdoiu*, *Gligor Crainic*, *Ioan Lucăcel*, *Iosif Bucureștian*, *Ilie Piso* și *Iosif Iancu*; iar în comitetul de supraveghiere d-nii *Ioan Lazarici*, *Nicolae Demian*, *Petru Albu* membri ordinari și d-nii *Nicolae Fărcaș* și *Nicolae Popa* membri suplenți.

Președinte al însoțirii s'a ales d-l *Vasile Pipoș*, vice-președinte d-l *Dr. Alexandru Hosszu* și notari d-nii *Alexandru Iovan* și *Eugen Grecu*.

*

„*Ligediana*“ *institut de credit și economii, soc. pe acțiuni în Liget* (cottul Timiș). Sub firma aceasta s'a înființat în Liget un nou institut de bani, în locul Reuniunii de păstrare și anticipare „*Ligediana*“, disolvată cu ocașiunea ultimei adunări generale. Direcțiunea noului institut se compune din d-nii *Gr. Nicolaevici*, *Dănilă Cereguț*, *Nic. Secoșan*, *Nic. Drăgoi*, *Nic. Morariu*, *Toader Nedelcu* și *Sima Minda*.

*

„*Lucașfăru*“ *institut de economii și credit, societate pe acțiuni în Vêrșeț*. Adunarea generală a acestui institut s'a ținut la 8 Februarie a. c. sub presiul d-lui *Vladimir Spătariu*, fiind notari d-nii *Dr. Aureliu Oltean* și *Iuliu Iorgovicu*, iar verificători ai procesului verbal d-nii *Luca Lazarescu* și *Ioan Stoica*. Au participat 67 acționari, reprezentând 627 acțiuni cu 484 voturi.

Impărțirea profitului net de K 21,836·06 s'a hotărât cum urmează: Dividendă și supradividendă K 14.000.—. Fondului de rezervă K 4,669·30. Scopuri filantropice-culturale K 500.—. Tantieme direcțiunii și comitetului de supraveghiere, directorului și oficianților K 1701·76. Remunerațiuni K 965.—. Dividenda fixată cu 7% = K 7.— de cupon se plătesce cu începere dela 9 Faur a. c. În direcțiune s'au reales d-nii *Dr. Aurel Oltean* și *Vladimir Spătariu*, iar în comitetul de supraveghiere s'au ales d-nii *Dr. Aurel Novac*, *George Nedelcu*, *Vartolomeiu Panciovan*, *Filip Adam*, *Ioan Stoica*, *Ioanichie Neagoe* și *Toma Stanca*.

Director executiv s'a ales dl *Ioan M. Roșiu*, fost avocat în Biserica-albă.

University Library * Cluj

„*Mercur*“ *societate acționară de împrumut și păstrare în Năsăud*. Adunarea generală a acestui institut s'a ținut la 9 Faur 1902 sub presiul d-lui *Iosif Ulrich*, fiind notar d-l *Gregoriu Micula*, iar verificători ai procesului verbal d-nii *Ioan Gheție* și *Ioan Pecurariu*. Prezenți au fost 53 acționari, reprezentând 384 acțiuni cu 377 voturi.

Impărțirea profitului net de K 16,138·24 s'a hotărât astfel: Dividendă și supradividendă K 5000.—. Fondului de rezervă K 4795.—. Scopuri filantropice-culturale K 322·76. Tantieme direcțiunii și comitetului de supraveghiere și funcționarilor K 5516·24. Fondului de pensii K 484·14 și caritate neprevădută K 20·10. Suma destinată spre scopuri filantropice-culturale s'a împărțit astfel: Reuniunii române de lectură din Năsăud K 150.—. Reuniunii „*Mariana*“ reun. învățătorească pentru premiarea unui învățător care va arăta mai mare progres în privința pomeritului K 30.—. Comisiunei adm. a fondurilor școlare conf. gr.-cat. pentru premiarea de recușite de școală a școlărilor dela școalele populare de pe valea Someșului K 30.—. Bisericei gr.-cat. din com. Rebra mare K 30.—. Fondului pentru ajutorarea celor păgubiți cu pierderea vitelor K 20.—. Pentru fondul clopotului dela bis. gr.-cat. Năsăud 12·76. Reuniunii meseriașilor din Năsăud K 50.—. Dividenda fixată cu 8·33% = K 10.— de cupon se plătesce cu începere dela 1 April 1902. În direcțiune s'a ales în locul reposatului membru *Dr. Ioan Pop*, d-l *Gerasim Domide*, protopop gr.-cat. în Bistrița, iar membrii sortați d-nii: ~~*Alexandru Hatibă*, *Gavrila Scridon*, *George Cattul* și *Dumitru Tomuța*~~ s'au reales.

Adunarea generală a decurs în cea mai bună ordine. Cu aclamațiune s'a aprobat alegerea definitivă a directorului executiv *Iosif Ulrich*.

*

„*Speranța*“ reuniune de împrumut și păstrare în *Borgo-Prund*. Adunarea generală a acestui institut s'a ținut la 23 Februarie 1902, sub presiunea d-lui *Simion Monda*, fiind notar d-l *Pavel Beșa*, iar verificatori ai procesului verbal d-nii *Albert Wachsmann*, *Ioan Dologa* și *Teofil Vlad*. Prezenți au fost 15 acționari, reprezentând 1483 părți fundam. cu 1483 voturi.

Împărțirea profitului net de K 5930.59 s'a făcut cum urmează: Dividendă și supradividendă K 5234.74. Fondului de rezervă K 595.85. Scopuri filantropice-culturale K 100.—. Suma destinată spre scopuri filantropice-culturale s'a lăsat la dispozițiunea direcțiunii. Dividenda fixată cu 5% = K 2.50 de cupon se plătesc îndată după adunarea generală.

*

„*Ulpiana*“ institut de credit și de economii, societate pe acțiuni în *Grădișce* și-a ținut adunarea generală la 20 Martie 1902 sub presiunea d-lui *Alexandru Rimbaș*, fiind notari d-nii *Ștefan Țarina* și *Petru Ciachi*, iar verificatori ai procesului verbal d-nii *Simon Adolf* și *Frischholz Béla*. Prezenți au fost 34 acționari, reprezentând 612 acțiuni cu 372 voturi.

Împărțirea profitului net de K 3025.92 s'a hotărât astfel: Dividendă și supradividendă 8% K 2400.—. Fondului de rezervă K 475.92. Scopuri filantropice-culturale K 150.—. Din suma de K 150 destinată spre scopuri filantropice-culturale s'a dat pentru ereții fostului director executiv un ajutor de K 100.—, și pentru fiul fostului contabil un ajutor de K 50.—. Dividenda s'a fixat cu 8% = K 4 de cupon plătilbil deia 1 Mai 1902. În direcțiune s'au ales d-nii *Alexandru Rimbaș*, *Ștefan Țarina*, *Dr. Gavril Suciu*, *Romul Raca*, *Carol Pasca* și *Ioan Oproni*, iar în comitetul de supraveghiere d-nii: *Simon Adolf* (*Grădișce*), *Mendl Mór* (*Clopotiva*) și *Ștefan Bojin* (*Ostrov*) ca membri ordinari; *Ioan Itul* (*Hategel*), *Kadar Karl* (*Bucova*) și *Ioan Iampan* (*Marga*) ca suplenți. Director executiv s'a ales d-l *Romul Raca* din *Bouțarul inf.*, iar vicedirector d-l *Ștefan Țarina*.

Constatăm cu plăcere că apelul din Nr. 11 al Revistei noastre a aflat resunet la locurile competente; dovadă alegerile de sus.

*

Din registrul firmelor. „*Zărândeana*“ în *Băița*, șters: *V. Ruzsnyádk*; înregistrat: *Iuliu Cosma*.

*

Dividenda băncilor noastre pe anul 1901.*)

	Dividenda de cupon		Scadența		
	%	K f.			
„ <i>Berzovia</i> “	8	4.—	1	Mai	1902.
„ <i>Brădetul</i> “	10	5.—	1	Iulie	„
„ <i>Economia</i> “	5.50	3.50	16	Martie	„
„ <i>Furnica</i> “	8	32.—	10	Aprilie	„
„ <i>Jebeleana</i> “		10.—	10	Martie	„
„ <i>Monoreana</i> “	7	3.50	1	Iulie	„
„ <i>Poporul</i> “	5	5.—	10	Martie	„
„ <i>Porumbăceana</i> “	7	7.—	?	?	„

*) Continuare din Nr. 14.

*

Un nou institut de bani în *Lugoș*. La inițiativa mai multor persoane marcante din comitatul *Caras-Severin*, în frunte cu deputații dietali *George Szerb*, *Br. Harkányi I.* și *Szivák Imre*; *A. Palik-Ucsevny*, proprietar, *Haus I.* și *Dr. Fränkl B.* avocați, se va înființa în *Lugoș* un nou institut de bani, cu capital

social de K 500,000.—. Scopul urmărit de aceasta nouă întreprindere va fi, cum se dăce, a promova interesele industriașilor și micilor proprietari din acel comitat, în care, pe cât șcim noi, sunt deja destule institute de bani, capabile a satisface trebuințele de credit ale populațiunii de acolo. Chiar în *Lugoș* se află de present 7 institute de bani din cari 3 românesci: „*Lugoșana*“ cu capital social de K 300,000.— „*Economia*“ cu capital social de K 86,194.— și „*Poporul*“ cu capital social de K 120,000.— și 4 institute străine: „*Krassóer Sparkassa*“ cu capital social de K 200,000.—; „*Lugosi Népbank*“ cu capital social de K 400,000.—; „*Lugosi Iparbank*“ cu capital social de K 30,000.— și „*Concordia*“ cassă de păstrare a Reuniunii funcționarilor din *Austro-Ungaria*. Un al optulea institut de bani într'un centru cu circa 15,000 locuitori este, după părerea noastră, superfluu.

Trageri la sorti.

Losuri Turcesci de cale ferată (3%) à fr. 400 din 1870.

(Tragerea 193 din 1 Aprile 1902).

Câștiguri principale:

Nr.	Frei	Nr.	Frei	Nr.	Frei	Nr.	Frei
36344	1000	571863	3000	1001497	1000	1521198	1000
100010	1000	571864	1000	1046965	1000	1591207	1000
101532	600000	636436	3000	1102022	3000	1591209	1000
118472	6000	636437	3000	1102025	1000	1621701	20000
129557	1000	694455	1000	1137529	6000	1665943	6000
134939	1000	720027	1000	1234089	1000	1716714	1000
229267	3000	763059	1000	1250619	3000	1837386	3000
229268	3000	783165	1000	1294866	3000	1863418	1000
229269	20000	834167	6000	1368105	1000	1910952	1000
412438	3000	849139	6000	1420346	1000	1950810	1000
467986	1000	882213	1000	1426975	3000	1961532	1000
483230	6000	882215	1000	1475142	3000	1965947	1000
551952	60000	889010	1000				

Alte 750 losuri câștigă câte 400 franci. Rambursarea (cu 58%) ab 1 Maiu 1902.

Bursa de mărfuri din Budapesta.

Cursul din 16 Aprilie 1902.

Grâu de Bănat	prima per 50 kg. vinde	9.10—	9.40
„ „ Tisa	„ „ „ „ „	9.20—	9.60
„ „ Pesta	„ „ „ „ „	9.15—	9.50
„ „ Alba-reg.	„ „ „ „ „	9.15—	9.50
„ „ Bacica	„ „ „ „ „	9.—	9.35
Secară	„ „ „ „ „	7.10—	7.30
Orz	„ „ „ „ „	5.75—	6.20
Ovės	„ „ „ „ „	7.15—	7.60
Porumb	„ „ „ „ „	5.00—	6.—
Rapiță	„ „ „ „ „	—	—
Untură de porc B.-Pesta	„ „ „ „ „	—	—57—
Slănină (clisă)	„ „ „ „ „	48.00—	51.50

Bursa de Bucuresci.

Cursul din 16 Aprilie 1902.

Renta amort. 1881 de 5%	vinde Lei	96.25
„ „ internă 5%	„ „	—
„ „ 274 mil. 4%	„ „	—
„ „ 1898 4%	„ „	86.25
Fonciare rurale 5%	„ „	96.—
„ „ 4%	„ „	84.50
Seris. fonc. urb. Bucuresci 5%	„ „	82.75
„ „ „ Iași	„ „	77.75

„MIELUL“,

cassă de împrumut și păstrare în Poiana-Sibiului.

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de contabil al II-lea, la „Mielul“, cassă de împrumut și păstrare, societate pe acții în Poiana-Sibiului, se escrie concurs cu termen până la 15 Maiu n. a. c.

Venitele sunt:

Salar K 1000 și tantiemă statutară.

Absolvenții de scoalele comerciale, cari vor documenta și praxă dela vre-un institut de credit, vor fi preferiți.

Poiana, la 8 Aprile 1902.

[2-3]

Direcțiunea.

Irina Dietrich

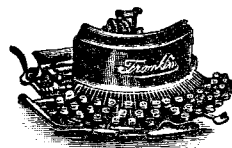
(Sibiu, str. Pintenului 7).

absolventă a școalei comerciale din Laibach, dă instrucțiune în stenografia germană și în scrierea cu mașina de scris.

Tot aici se pot lua informațiuni asupra

Mașinelor * *

* * de scris,

sistem american, de prima calitate.

Aceste mașini se pot întrebuința la scrierea în limba română, maghiară, germană și franceză, dau până la 12 copii simultane, au tipuri legibile și multe alte avantagii.

→ Prețul K 360.— ←

The Standard Life Assurance Company

(„Standard“, societate de asigurare asupra vieții).

Fondată la 1825.

Guvernor: Principele Buccleuch and Queensberry. — Sediul: Edinburgh, 3 George Street. — Filiala pentru Ungaria: Budapesta, str. Kossuth 4. — Representanța pentru Transilvania și Banat: Sibiu, str. măcelarilor 15, unde se pot adresa și se rezolvă corespondențe în limba română.

Venituri anuale . . . K 28 800,000—
 Profit împărțit . . . K 150.000,000—

Averea societății . . . K 230.000,000—
 Asigurări plătite . . . K 478.000,000—

Societatea „Standard“ contractează ori-ce asigurări asupra vieții, oferind garanții depline, împreună cu condițiunile cele mai liberale și primele cele mai eține.

Extras din tablele de prime.

(Prime anuale (în Coroane) după un capital asigurat de K 1000.—).

Asigurări pentru cas de moarte.
(Primele se plătesc pân' la moarte).

Etatea	Prima anuală	Etatea	Prima anuală	Etatea	Prima anuală
20	16-30	33	21-50	46	33-90
21	16-50	34	22-10	47	35-30
22	16-70	35	22-80	48	36-80
23	17—	36	23-50	49	38-30
24	17-30	37	24-40	50	39-80
25	17-70	38	25-20	51	41-50
26	18—	39	26-10	52	43-30
27	18-50	40	27—	53	45-30
28	19—	41	28—	54	47-30
29	19-50	42	29—	55	49-50
30	19-80	43	30-10	56	51-80
31	20-40	44	31-30	57	54-30
32	20-80	45	32-50	58	56-90

Asigurări pentru cas de moarte.
(Cu plata primelor limitată).

Etatea	Prima de plată timp de 10 ani	Prima de plată timp de 20 ani	Etatea	Prima de plată timp de 10 ani	Prima de plată timp de 20 ani
20	39-20	24-30	35	49-50	31—
21	39-50	24-50	36	50-50	31-70
22	39-90	24-80	37	51-50	32-50
23	40-30	25—	38	52-50	33-20
24	40-80	25-30	39	53-70	34—
25	41-30	25-70	40	54-80	34-90
26	41-90	26—	41	56-10	35-80
27	42-60	26-50	42	57-30	36-70
28	43-30	27—	43	58-60	37-70
29	44-10	27-50	44	60—	38-70
30	45—	28—	45	61-30	39-70
31	45-80	28-60	46	62-70	40-80
32	46-70	29-20	48	65-60	43-10
33	47-60	29-80	50	68-70	45-80
34	48-50	30-40			

Asigurări mixte.

(De plată în cas de moarte ori la ajungerea unei anumite etăți).

Etatea	Suma asigurată se plătesc în cas de moarte ori la etatea de ani			
	50	60	65	70
20	27—	20-60	18-80	17-50
22	29-10	21-70	19-50	18-20
24	31-50	22-90	20-50	19—
26	34-60	24-40	21-60	19-90
28	38-30	26-20	23—	21—
30	42-90	28-30	24-70	2-10
32	48-50	30-80	26-50	23-90
34	55-60	33-70	28-60	25-60
36	64-80	37—	31—	27-50
38	77—	41-10	33-90	29-70
40	94-30	46—	37-20	32-20